

accommodatis torta, largam aëris vitalis (HERMSTAEDT *chem. Annal.* 1786. I. p. 316. et 1787. I. p. 296 sq.) penum subministrat, de cuius viribus salutaribus alio loco sermo erit. V. I. CHR. A. SCHRÖDTER *diff. num magnesia vitriariorum in febribus inflammatoriis adhibenda sit.* Ien. 1793. 4.).

3. *Arsenicum album, Calx arsenici alba, Arsenicum calciforme* (LINN. *Syst. nat.* III. p. 335.), *Oxide d'arsenic.*

Prouti vulgo venit, album, diffractum intus vitri instar nitens, et ut plurimum opacum, compactum, fragile, pondere specifico ad alia huius classis corpora accedens, at sapore acri et quasi vrente, facili in aqua aliisque humoribus dissolutione, facili in igne fluxu, quem aliis quoque difficulter liquandis corporibus conciliat, vapore cano, quem prunis inspersum eructat, odore suo ad allium quodammodo accedente, a reliquis distans, venenatae efficaciae fama omnia superans.

Et fama quidem, millenis casibus innixa; non enim animalibus modo, si pisces forte exceperis, quibus aqua dissolutum minus nocuisse visum fuit (PYL *neues Magazin für die gerichtliche Arzneykunde und medicinische Policei.* Stendal. 8. Vol. I. fasc. 4.), quantum quidem constat, omnibus, muscis, porcis (WEPFER *hist. cicut. aquat.* p. 287.), cuniculis (ACKERMANN ap. BALDINGER *neues Magazin für Aerzte.* Vol. II. fasc. 6. p. 426.), canibus (I. FABER LYNCEVS *Expositio animalium nouae Hispaniae.* p. 475. I. AD. THEOPH. SPROEGEL *experimenta circa varia venena* in

in vivis animalibus instituta. Goetting. 1753. G. W. WEDEL diff. de arsenico. Ien. 1719. p. 9. WEPFER l. m. c.), pecoribus (HACQUET *neue Sammlung nützlicher Unterrichte von der Crainischen Gesellsch. des Ackerbaues und nützlicher Künste*. Laybach. 4. I. 1779. p. 78. 79. GLEDITSCH *Schrift. der Berlin. Gesellsch. naturforsch. Freunde*. Vol. V. p. 275. 276. PYL l. c. Vol. I. P. 1.), muribus, rattis, talpis et feris, quibus nocivis animalibus e medio tollendis creberrime adhibetur, tam deglutitum, quam halitus (TIMAEVS A GVLDENKLEE *casus medicin*. L. VII. c. 10. OPP. CURA RIVINI. Lipsi. 1715. p. 280.), aut pulueris (BIERLING *aduersaria curiosa*. Ien. 1679. 4. Cent. I.) forma inspiratum, aut in venas iniectum (I. SIGM. ELSHOLZ *neue Clystierkunst, wodurch eine Arznei durch eine eröffnete Ader beyzubringen*. Berlin. 1665. 8.), aut vulneribus inspersum (SPROEGEL l. c.), grauiissima symptomata, imo saepissime mortem creat, sed humano quoque generi materies veneficii et dolosi et culposi longe frequentissima, non enim numerosissima modo legas exempla hominum a deglutito, ut plurimum cum aliis, nisi ventriculum cibis refertissimum habuerint (H. AB HEERS *observ. oppido rar. in Spa et Leodii animadvers. cum medicament. select. et ut vocant secretis*. Leodii 1624. 8.) arsenico, verum etiam a puluere eius cum aëre hausto (GLEDITSCH l. c. p. 274.), ab arsenico, amuleti loco in pectore suspenso (IOS. ALPHANI *opus de pestil., febre pestilentiali et febre maligna, nec non de variolis et morbillis, quatenus nondum pestilentes sunt*. Neap. 1577. 4. CRATO AKRAFTHEIM l. c. L. IV. p. 504. 505. VII. p. 749. VERZASCHA *obs. med. cent.* Basil. 1677.

8. p. 66. M. G. FVRMANN *Pestbalbierer*. Halberst. 1683.
 4. DIEMERBROEK *de pest*. L. IV. Arnh. 1646. 4.
 p. 99. HODGES *Λοιμογραφία*. Lond. 1762. 8. p. 239.
 MARGET traité de la peste recueilli des meilleurs
 auteurs anciens et modernes. Genev. 1721. 12.),
 aut post concubitus vaginae intruso (MANGOR act.
 foc. reg. med. Havniens. Vol. III. n. 13.), aut vn-
 guenti forma adplicato (AM. LVSITANVS Curation.
 Cent. II. Cur. 34. HARDER apud WEPFER l. c. p. 189.
Altonaisch. Postreuter. 1784. d. 18. Febr.), aut par-
 tibus excoriatis (SALMVTH obseruat. medic. Brunsv.
 1648. Cent. 2. p. 96. LINDENSTOLPE lib. de venenis,
 cura STENZEL. Francof. et Lipsi. 1739. 8. p. 735.),
 vel exulceratis (FABRICIVS HILDANVS de gangraena
 et sphacelo, Opp. omn. p. 777. BACCIVS et FERNE-
 LIVS apud HEVCHER Mithridates sistens praeseruationem
 principis a veneno. Opp. omn. Vol. I. p. 433.
Neues Magazin für Aerzte. Vol. I. fasc. 1. p. 93. BLV-
 MENBACH *medicin. Biblioth.* Vol. II. fasc. 2. p. 376.)
 pulueris specie insperso, aut alia via (PYL *Aufsätze
 und Beobachtungen zur gerichtlichen Arzneywissensch.*
 Vol. I. P. 1. n. 4. FOTHERGILL medical observations
 and inquiries by a Society of Physicians at London.
 Vol. V. 1776. n. 37.) per poros cutis intrante, aut
 extrinsecus (SHERWAN mem. of medic. Societ. of
 London. Vol. II. p. 394.) admoto, pessime multato-
 rum, nec raro interfectorum.

Magis ideo interesse videtur probi medici, vi-
 rosam atrocissimi veneni nosse potentiam, et prae-
 uertere, veneficos nefarie eo abutentes publicae ex-
 ponere luci, vexatos eius virulentia miseros sanare,
 quam salutare corporis tam ambigui tentare vires.

Plurima

Plurima omnino, quibus hominem torquet, symptomata cum aliis materiis virulentis, acrimonia sua infestis, habet communia, vt ex his saltem vix cum aliqua certitudine erui specialis eius indoles possit. Deglutitum omnes, quas contingit partes dolorifico quodam sensu, nonnunquam ad deliquia animi, conuulsiones, deliria aegrum inducente, perfundit, pustulas labiorum atque oris interni, siccitatem oris et linguae, vomitus frequentissimos, vehementissimos, primo pituitae, tum bilis, praecordiorum oppressiones, sitim non extinguendam, appetitum cibi prostratum, singultus, tormina, alui profluvia violentissima, non raro cruore tincta, abdominis tensionem atque inflationem, pulsus ce-lerem, debilem, contractum, tremulum, irregularem, tremores et frigus artuum, sudores frigidos, praefertim frontis, ventriculi inflammationem in pylori regione et fundo potissimum conspicuam, et crebro gangraena, sphacelo, erosionem, tunicae villosae solutione terminatam, et similes in intestinis mutationes: Videas cadauera hoc veneno intus sumto peremptorum multo citius in putredinem naribus molestissimam resoluta, maculis liuidis per omnem superficiem quasi confita, oculos liuore circumfusos, vngues liuentes et non raro prima iam mortis die vna cum capillis deciduos, partes nonnullas, et praefertim genitales, viridi, luteo, nigro calore foedatas, et tumidas, membra quaedam sponte, aut leuissima accedente vi secedentia.

Qui parcius, aut aliis temperatum sumserunt arsenicum, similia quidem experiuntur mala, verum neque omnia, neque eodem horrendo impetu infestantia, sed
sub-

subdolas magis vitae insidias struentia, doloribus per venas quasi et abdomen vagantibus, in ventriculo potissimum defixis, siti vehementi excruciantia, febre lenta, tabe, paralyfi ab exterioribus partibus ad internas progrediente, vltimum eius halitum paulatim extinguentia.

Quibus extrinsecus admotum nocuit arsenicum, praeter tumorem et vlcus, in parte, quam proxime et primo contigit, excitatum, non raro latius serpens et profundius penetrans, dolores per alias atque alias partes vagantes, interdum conuulsiones, sputum sanguinis, furores, animi deliquia, paralyfes, frigoris sensum, vomitus, appetitum prostratum experiuntur; crebrius, si sero paretur medicina, febre lenta et tabe consumuntur.

Sunt tamen notae, quibus dignosci inimica illa vitae materies, sunt multa, quibus expelli, antequam vitae ipsi noceat, quibus obtundi et superari eius ferocia potest.

Et primo quidem paulo curatius *inuestigandum* est medico in primam mali originem, qua scrutatione prudenter instituta *operosiore* chemico examine superfedere saepe poterit; peruestiganda sunt exactius tum esculenta et potulenta, tum medicamenta, quorum vsum proxime infecutae sunt illae turbae, et si aut horum nihil amplius superfit, aut ex eorum scrutinio veritas non patefcatur, ea quae aegrotus vomitu aluoque egerit.

Si potior eorum pars arsenico constat, facilis est iste labor; arsenicum enim prunis inspersum fumum album

album eructat, odore singulari proxime ad foetorem alii accedente imbutum; nisi ergo fluida aut humida sit ista materies, quo in casu leni prius igne siccanda est, carbonibus ardentibus inspersa fumo assurgente laminae metallicae politae illi expositae maculam albam, aut, si quidem periculum in tabula cuprea fiat, huic maculam nigram imprimente, si vasis clausis fiat, in parte horum superiore frigidiore in massam albam condensato, arsenicum, si quidem illud contineat, manifestabit.

Sin autem arsenicum parciore copia implicitum sit aliis, quae igne tentata similiter fumum penetrantem suo nidore illum alii aemulum putorem quasi obuoluentem edunt, ambiguum valde redditur hoc examen. Tunc igitur alia via procedendum, qua nubendo arsenicum corpori, quod igni expositum nullum aut facile distinguendum odorem emittit, duce Cl. HAHNEMANN (*Ueber die Arsenikvergiftung, ihre Hülfe und gerichtliche Ausmittelung*. Leipz. 1786. 8. p. 236 sq.) detegi vel minima arsenici labes in corporibus latens potest: Coquitur scilicet materies, nisi iam satis fluida sit, cum multa aqua fluviiali, et liquoris per chartam griseam traieci ac limpidi portioni instillatur aqua calcis fernida et limpida; alteri aqua gas hepatico saturata; alteri adhuc solutio cupri per spiritum salis ammoniaci causticum facta, singulae recens et sollicitè confectae; ab omnibus turbatur, si quidem arsenicum contineat, ille liquor, et praecipitatur sedimentum, quod exsiccatum ac prunis iniectum fumo alii nidore infesto arsenicum ostendit; et ab aqua quidem calcis sedi-
mentum

mentum album, quod aqua recenter arsenico im-
 praegnata denuo soluitur, et vt carbonibus in-
 iectum manifestum alii foetorem spargat, oleo,
 quod prius imbibat, eget; ab aqua gas hepatico im-
 praegnata aurantium, quod in ignem coniectum,
 antequam arsenicum spirat, sulphuris flammulam
 et halitum emittit, et a memorata cupri solutione
 ex viridi luteum, quod spiritu salis ammoniaci cau-
 stico perinde ac acidis facile soluitur.

Medicatio malorum ab arsenico progenitorum
 non semper eadem esse potest; alia si extrinsecus
 applicatum; alia si intus sumtum, alia si largiori,
 alia si parciore, alia si meracum fere, alia si aliis
 temperatum atque inuolutum, alia si vix antequam
 medicus adfit, deglutitum fuerit, alia si iam ventri-
 culum exedendo, nervos fibrasque contractiles vio-
 lentissime agitando aut constringendo, in intestina
 progrediendo, succos ipsos inficiendo, terribiles in
 omni systemate animali excitauerit turbas.

Commendarunt alii, inter recentiores praefer-
 tim SAGE (Elemens de mineralogie docimastique. à
 Paris. 1772) acetum et succum pomorum citreorum,
 debellando arsenici veneno paria, at quamuis SIDONIS,
 eo remedio per os et anum largissime ingesto quinque
 homines veneno hoc vitiatos liberantis (l. c.) testi-
 monium proferat, desunt tamen fidae aliorum obser-
 vationes in hominibus factae, repugnant alia ex in-
 dole arsenici acidis affini depromta; saluauit mul-
 tos, tunicas internas ventriculi atque intestinorum
 a contactu acerrimi veneni muniendo, illud ipsum
 inuoluendo, vomitum subleuando, vbique fere ob-
 vium,

vium, nec vlla praeparatione egens lac, aut meracum largissimis hautibus epotum, donec nullum amplius vomitum moueat, aut vitello ouorum (FIELIZ *neues Magazin für Aerzte*. Vol. II. fasc. I. 1789. p. 50.), butyro insulso (FORESTVS obseruat. et curation. medicin. T. XXX. de venenis. Leid. 1606. 8.), amygdalarum oleo aliisue pinguibus (FR. HOFFMANN medicin. consultator. Halle. 4. P. I. 1721. p. 35. 147. III. p. 212. et medicin. rational. systematic. Hal. 4. 1729. p. 196. I. PRIMIROSE de vulgi erroribus. Amstelæd. 1630. L. IV. 12.), aut farina aliisue viscidis temperatum, et in pultis speciem reductum (WEPPER histor. cicut. aquatic. Lugd. Bat. 1733. 4. c. 21. hist. 10. p. 360. HAMMER commerc. litterar. Noric. 4. 1738. p. 212.), aut cum succolada ouorumque vitello subactum (Ephemer. Acad. Caesar. Natur. Curios. ann. 3. obs. 40. p. 68. BONET medic. septentrional. collect. P. 2. Sect. 1. obs. 38. p. 376.), vt ideo Arabes iam medici e. gr. AVICENNA (Canon. L. IV. c. 9. Oper. Venet. 1708. fol. Vol. II. p. 202.), et qui eos secuti sunt, lac copiose haustum inter prima huius veneni antidota referrent: Seruauit alios butyrum, amygdalarum aut aliud dulce recensque oleum (VALLERIOLA loci communes medicinae. Digestor. L. III. Venet. 1583. 8. HÖCHSTETTER rarior. obseruat. medicinal. Decad VI. Basil. 1627. 8. PFANN *Sammlung verschiedener merkwürdiger Fälle, welche theils in die gerichtliche, theils in die praktische Medicin einschlagen*. Nürnberg. 1750. 8. 2te Zugab. p. 24.), vt ea propter olea, pinguedines, vnguinosa et Arabes Medici, e. gr. AVICENNA (I. m. c.), ALBVCASIS (Liber theoricae. August. Vindel. 1509.

R

fol.

fol. L XXX. c. 8. p. 129.), porro P. DE ABANO (de venenis eorumque antidotis cura GVIL. GVATTAROLI. 8. c. 11. p. 29. 30.) commendauerint; salutiferum expertus est cremorem lactis QVELLMALZ (Commerc. litterar. Noric. 1737. p. 220.), quem quoque enixe praedicat Cl. HAHNEMANN (l. c. p. 93.), ex orci faucibus liberavit arsenici veneno infectum olei, quod vocant, tartari per deliquium guttis quinquaginta singulis horis exhibitis Cl. HVFELAND (Nov. act. ac. caesar. natur. curios. Vol. VIII. p. 131 sq.); enixissime commendat eundem in finem, argumentis utique egregiis nixus, aquam tepidam (quatuor libras) sapone vulgari (libra) grauidam, cum frusto sacchari spatio duarum horarum forbendam (l. m. c.) Cl. HAHNEMANN; alii mucilagines acrimoniam obvoluentes; ita Arabes Medici, AVICENNA, RHAZES, ALBVCASIS (ll. cc.) coctam cum seminibus lini, oryzae, hordei, cum amylo aquam, P. DE ABANO (l. c.) iusculum gallinae pinguisssimae copiosissime ingerenda praeceperunt: Confugerunt alii, e. gr. NAVIER et SINGER (ll. cc.) ad varias hepatis sulphuris species, quibus tamen antecellere, ceterum minus primis veneni insultibus, quam potius reliquiis eius ex corpore extirpandis conducere videtur (Cl. HAHNEMANN l. c. p. 126.) aqua gas hepatico saturata: Anceps omnino auxilium aqua tepida, quamvis plenis haustibus ingurgitata, ab Arabibus potissimum imperata, si foli huic fidere velles.

Etiam si vero tot tantaque mala in corpore animali gignat incautus ac nefarius arsenici huius usus, ut STAHLIUS (Opusc. chymic. physic. medic. Hal.

1715.

1715. 4. Nouembr. p. 448 sqq.), EL. CAMERARIUS (disquil. de venenorum indole ac diiudicatione. Tubing. 1725. p. 21.) multique alii medici perhorrescerent omnem, attamen non veterinarii modo hinc inde lauandis ouibus (GLEDITSCH *Schriften der Berlin. Gesellsch. naturf. Freunde*. Vol. V. p. 284.), inuengendis equis scabiosis (GLEDITSCH l. m. c. p. 276.) adhibuerunt, sed etiam seculo iam decimo tertio extrinsecus scrophulis applicuit THEODORVS (Chirurg. L. IV. Venet. 1499. fol. p. 171.), et insequente mox seculo ad escharam in hydrocele procreandam GUIDO DE CAVLIACO (Magna Chirurgia. Venet. 1546. fol.), aceto irroratum tum scrophulis, tum clauis pedum absumendis HIERON. FABRICIVS vulgo dictus ab *Aquapendente* (Oper. chirurg. Francof. 1620. 8. p. 739.) et P. HERMANN (Cynosura materiae medicae, cura I. BOECLERI. Argentor. 4. 1726. P. II. p. 82.), cancro, praesertim exulcerato, neque exemplis funesti euentus (ANGELVS SALA ternarius bezoardicorum c. 27 Oper. p. 582. GVIL. FABRICIVS, vulgo HILDANVS de gangraena et sphacelo. Colon. 1593. 8. HIERON. FABRICIVS l. c. p. 425. CLAUDE CHAPUIS traité des cancers tant occultes, qu'ulcerés. Lion. 1607. 12. DEHNEKE ap. LERCHE obseruat. de cancro mammaram. Goetting. 1777. p. 25. BALDINGER *neues Magazin für Aerzte*. Vol. I. fasc. 1. BLVMENBACH l. c.), nec monitis grauium in arte virorum, GVIL. FABRICII (obseruat. et curation. Cent. VI. Francof. 1627. 4.), O. PH. PRAVN (*Anleitung zu der Krebscur ohne Schnitt*. Vlm. 1744. 8. p. 38.), ACRELL (*Vecko-skrift för Läkare och Naturforskare*. Vol. IX. 1788.), D. MONRO (l. c. l. p. 334.) et RUSH (qui medical

inquiries and observations. Philadelph. 1789. 8. in iis aegris tantum admittit, quorum systema lymphaticum adhuc integrum est) deterriti, G. FALLOPIVS (de vlceribus et de tumoribus. L. II. Venet. 1563. 4.), A. LIBAVIVS (ap. GREG. HORST obseruat. medicin. Vlm. 1628. 4. p. 469. a.), M. ETTMÜLLER chirurg. medic Oper. omn. P. II. p. 27. a.), ROENNOW (Kongl. Svensk. Vetensk. Academ. Handling. för ar 1776.), et alii, rarius meracum, quam aut quatuor radicum dracunculi maioris et sex fuliginis (I. HARTMANN prax. chymiatric. Oper. omn. medico-chymic. Ed. IOHRENI. Francof. 1695. fol. p. 41., qui *puluerem benedictum* vocat), partibus intertritum, aut cum mercurio corrosiuo albo et sulphure (A. LIBAVIVS l. m. c. p. 469. b.), aut cum eodem mercurio sublimate, sale armoniaco, aqua forti et aceto (IACOB apud RIVERIVM Oper. medic. Francof. 1669. fol. obseruat. communic. XX. p. 678. b.) in pastae speciem subactum, aut cum tribus partibus radicis serpentariae maioris (OSLEVIVS apud CRATO A KRAFTHEIM l. c. L. III. p. 411.), aut cum aequali portione radicum scrophulariae maioris (PRAEVOT medic. pauper. p. 301. FR. HOFFMANN thesaur. pharmaceutic. tit. Emplastr. p. 70), aut cum vitriolo vsto, sulphure, sale gemmae et aceto igne tortum (P. HERMANN l. m. c.), aut cum arsenico rubro, auripigmento et cantharidibus contritum (FRAVNDORFER tabula smaragdina. Norimb. 1699. 8. p. 224.), aut cum nitro (G. W. WEDEL de medicamentorum facultatibus p. 64.), aut cum duabus nitri, duabus tartari partibus, radice ari et sale fuliginis (AGRICOLA tractat. de arsenico p. 562.), aut cum tribus radicis ari partibus,

tibus, eaque fuliginis portione, vt grifeus nascatur color (PH. MÜLLER *miracula et mysteria chymico-medica*. Witteberg. 1623. 12. p. 184.), aut cum lapide calaminari et cerussa (Veckoskrift för Läkare och Naturforskare. Vol. V. 1784.), aut, HANGARDI exemplo (BALDINGER l. m. c.), cum vitriolo caeruleo, aut, audit tunc *pulvis anticancrosus Bernhardi*, cum calceorum antiquorum combustorum cineribus, sanguine draconis et cinnabari (Journal de medec., chirurgie et pharmacie. T. LVII. 1782. Mart. RICHTER *chirurg. Biblioth.* Vol. I. 1745 — 48., qui posterior tamen in casibus deterioribus internum conii, et externum plumbeorum pulpaeque carotae vsu adiunxit) permistum, aut vna cum extracto saturni, conii et corticis cinchonae (ALTHOF *practische Bemerkungen über einige Arzneimittel*. Goetting. 8. Vol. I. 1791. p. 289.), aut cum floribus sulphuris, foliisque cotulae et ranunculi flammulae (MACBRIDE *methodical introduction to the theory and practice of physic*. London. 1772. 4. Vol. 2. p. 626.), vel sumtis loco cotulae turionibus peucedani (PLUMKED *theory and practice of chirurgical pharmacy* p. 237.) mistum, et, dum adhibetur, cum vitello oui subtractum, aut aqua, granum vnum aquae vncis sex (SPIELMANN *syllabus medicamentorum*. Argentor. 1777. 8. p. 71.), vel quatuor grana libris duabus (LE FEBURE de S. ILDEFONS *remede approuvé, pour guérir radicalement le cancer occulte et manifeste*. à Paris. 1775. 8. *aus dem Französischen übersetzt von* G. A. IVNCKER. Francf. u. Leipz. 8. 1776. p. 19.) solutum, aut cum aqua florum sambuci et calce viua (s. YVES apud ROENNOW l. c.), aut cum vn-

guento, granum vnum vnguenti vnciae addendo (SPIELMANN l. m. c.), aut (IVSTAMOND l. c.) adiecto simul opio (scrupulo dimidio), cum cerato cit ino (grana arsenici tria vel quatuor cum cerati drachma) subactum, quo posteriori vnguento IVSTAMOND (l. c.) in scrophulis quoque apertis, et prouti Cl. HAHNEMANN (*Anleitung alte Schäden und Geschwüre gründlich zu heilen etc.* Leipz. 1784. 8.) et Chirurgi Americae similiter arsenico, alia tamen forma induto (DES PORTES *histoire des maladies de S. Domingo. à Paris.* 12. 1770. T. III. p. 178.), in aliis vlceribus sordidis et malignis feliciter vsus est. Extrinsecus quoque, volae manuum scilicet infricatum, arsenicum cum vnguento quodam subactum, ad sanandum hydropem inueteratum vsu venire in Anglia, testis est Cl. ARNEMANN (*Entwurf einer praktischen Arzneymittellehre.* Goettingen, 8. Vol. I. 1791. p. 181.), qua ratione adhibitum vrinam pellit.

Neque externo tantum in vsu substitere medici, sed audaces fatis, persuasissimum quippe sibi habentes, anceps remedium praestare nulli, duro nodo durum opponendum esse cuneum, neque vllum dari venenum, quin cauto vsu, refracta dosi, contrariis temperatum, in salutem hominis cedere queat, praeunte sub seculi nunc ad finem vergentis auspiciis FRICCIO (paradoxa de venenis. August. Vindel. 1710. 8. c. 2. p. 30 sqq), repugnantibus vtique magni nominis medicis, e. g. SPERLING (diff. de arsenico. Vitemb. 1681. 4. § XVII), STAHLIO (l. m. c. p. 430.), G. W. WEDEL (diff. de arsenico. Jen. 1719. 4. c. 3. p. 20.), R. LENTILIO (Eteodro-

mus

mus medico- practico. ann. 1709. Stuttg. 4. p. 998.), SCHLIERBACH (act. ac. caesar. natur. Curios. Vol. 6. obs. LXII.), ZELLERO (diff. de vino lithargyrio man- gonifato. Tub. 1704. 4. c. 3. §. 3. p. 27.), STOER- CKIO (annus medic. Vindob. 1759. 8. p. 76 sq.), et non paucis mali (STAHL et STOERCK II. CC. THILE- NIVS apud III. RICHTER *medicinisch- chirurg. Bibliothek.* Vol. V. 1779. p. 538. DUVAL apud MONRO I. C. I. p. 329.), aut dubii (ANONYMVS apud III. RICHTER I. M. C. Vol. IV. p. 586. SCHNEIDER ibid. Vol. VIII. p. 724.), aut irriti (L. E. SCHNEIDER *chirurgische Ge- schichten mit theoretischen und praktischen Anmerkungen.* Chemnitz. 8. P. IX. 1781. MONRO I. C. I. p. 331.) euentus exemplis, internum quoque vsu tum in cancro, tum in febris intermitten- tibus tentarunt.

Qui cancri sanandi ergo vsi sunt arsenico, iam prioribus seculis in hoc morbo decantato (ZELLER I. M. C.), externum plurimi cum interno vsu coniunxere; placuit aliis forma liquida, paucioribus (HAHNEMANN I. M. C. et apud MONRO I. C. I. p. 329. 331. 335.) nuda arsenici per aquam simplicem facta solutio, quamvis tutior, qua quippe forma deter- minari certius atque exactius dosis potest; mistam cum aequali lactis portione et syrupo diacodion edul- catam, singulis diebus cochlear eius, sorbendam propinauerunt hoc malo decumbentibus LE FEBURE de S. ILDEFONS (I. M. C.), RÖNNOW (Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling. Vol. 39. trim. 2. et Vecko- skrift för Läkare och Naturforsk. Vol. 6. 1785.) et SCHMALZ (*chirurgische Vorfälle.* 1784. 8.): Ex sex eius granis cum duodecim granis opii, nitri drach-

R 4

mis

mis duabus et totidem gummi arabici cum mucilagine huius quadraginta octo pilulas confici iubet, quarum vna ad sex vsque per diem sumtis cancrum se feliciter debellasse, affirmat ADAIR (ap. DUNCAN medical commentar. for 1783. 1784. Vol. IX. 1785. 8.).

Potissimum tamen ad febres intermittentes iugulandas iam dudum adhibitum ab agyrtis et medicis fuit arsenicum (ZELLER l. m. c. N. LEMERY cours de chymie. p. 375. I. I. WEPFER de cicuta aquatica. c. 21. hist. 13. schol. 3.), multorum specificorum antifebrilium, praesertim areanorum, princeps materies (A. E. BÜCHNER miscellanea physico-medico-mathematica. Erford. 1728. 4. p. 1109.), a multis corticis cinchonae in locum substitutum (SLEVOGT inuit. ad diff. WEDELII de arsenico. Ien. 1719. 4. p. 5.), rarius nudum ac meracum, quale tamen exemplum narrant STAHLIUS (l. c. p. 446.) et MONRO (l. m. c. p. 329.), sed aliis atque aliis permistum, quibus cicurari eius virulentia possit: Sunt, qui sicca pulueris aut pilularum forma aegrotis porrigunt, liquidam formam praeferebant aliis; adiecit arsenico crystallum montanam, praestantissimum fide eius, qua vivebat, aetatis arsenici antidotum, et camphoram FRICCIUS (l. c. p. 48.), piper aut cancrorum lapides alii (V. GLEDITSCH l. m. c. p. 275.): Coxerunt alii cum aequali cremoris tartari parte in aquae partibus octo per horae partem dimidiam, et delapsas ex traiecta per chartam griseam, ulterius cocta, et refrigerata solutione crystallos praeceperunt (FOURCROY medec. éclairée par les sciences physiques etc. II. p. 363. 364.).

Quum

Quum tamen sicca forma deglutitum facilius multo et tenacius villis tunicae ventriculi adhaerescendo, nocere tantopere possit, tutius aqua solutum, et eo, quod definiri sic facilius eius dosis atque accuratius potest, mera aqua solutum (HAHNEMANN I. m. c.) exhibetur; placuit tamen aliis, eundem in finem coniungere cum cremore tartari; ita FR. I. MOLITOR (diff. de febre continua maligna et intermittente tertiana vtraque ad Rhenum ann. 1734 et 35 epidemica et castrensi, Heidelberg. 1736. 4. P. II. §. 36.) asseuerat, medicos plures ad tollendas febres intermittentes arsenico ad granum vnum vel duo cum cremoris tartari scrupulo integro in iusculis farinaceis aceto vini conditis felicissime usos fuisse: Aliis, virulentiam arsenici acidae esse indolis sibi persuadentibus, salibus igitur lixiuiosis certius temperandam, factum cum his connubium magis arrisit: Dantur e. g. qui arsenici grana duo vna cum salis tartari drachma vnciis quatuor aquae distillatae soluta, guttarum febrifugarum nomine praedicant: Cl. WILLAN (London medical journal. 1786. n. 14.) et FOWLER (ibid. Vol. VII. P. 2. et medical rapports of the effects of arsenic in the cure of agues, remittent fevers and periodic headachs. Lond. 1786. 8.) arsenici grana sexaginta quatuor cum totidem salis tartari granis lento igne, tamdiu, donec omne solutum sit, in aquae distillatae libra dimidia coqui, et solutioni refrigeratae spiritus lauendulae compositi vnciam dimidiam, et aquae fontanae tantum, quantum opus est ad libram integram complendam, adfundi iubent, huiusque liquoris, *solutionem mineralem* nominant, bis per diem infantibus guttas duas, R 5 adultis

adultis decem ad duodecim, quarum centum et sexaginta granum vnum arsenici continent, praescribunt: Eum liquorem ad guttas sex et tredecim aquae fontanae vncia, spiritus nucis moschatae drachmis duabus, et syrapi caryophyllorum drachma media temperatas, in angina, quam vocant, pectoris, in epilepsia et in conuulsionibus a vermibus ortum ducentibus cum successu se exhibuisse testatur Ed. ALEXANDER (apud DUNCAN medic. commentar. Dec. II. Vol. V. P. 1. n. 6.).

Alii, v. g. MONRO (l. c. I. p. 330.) arsenici vnciam cum cinerum clauellatorum vncis duabus et ligni fantali rasi vncia in aquae libris viginti quatuor, tamdiu donec omne solutum fit arsenicum, et sedecim aquae librae vaporum specie auolauerint, coqui, refrigeratum liquorem per chartam traieci, eiusque nouem horarum spatio adultis guttas septem, infantibus vltra septem annos natis quinque, minoribus tres cum infusi theae aut decocti hordei vncis nonnullis forbendas praecipiant: B. IACOBI (Act. ac. Elect. Mogunt. Erford. Vol. I. p. 222.) arsenici scrupulum dimidium falis tartari drachmis duabus permistum cum aquae vncis tribus et dimidia tamdiu, donec aquae pars dimidia auolaret, coqui, et refrigerato liquori tantum aquae, quantum exhalauit, et pauxillum spiritus vini addi imperat; huius liquoris, a GREDINGIO etiam (ap. IACOBI l. m. c. p. 226.) et Clariff. ACKERMANN (apud Ill. BALDINGER *neues Magazin für Aerzte*. Vol. II. fasc. 6. p. 419.), ab hoc quoque in melancholia, fausto cum successu adhibiti, B. IACOBI infantibus guttas sex ad sedecim, adultis

vtis triginta diebus intercalaribus quater fumendas commendat. Ast huius quoque per salem lixiuiofum mitigati arsenici vsus cuniculis, canibus, felibus perniciosum expertus est CAELS (Mém. de l'Acad. imperial. des scienc. et belles lettres à Bruxell. Vol. IV. p. 260.), hominibus Perill. STÖRCK (1. m. c.) et HEBENSTREIT (anthropologia forens. Lips. 1751. 8. p. 506): Vtram harum praeparationum sub *potassae arsenicatae* titulo comprehendat, qui epilepticis exhiberi refert, A. DUNCAN (Medical commentar. for 1788. Dec. II. Vol. III. Edinb. 1789.) haud constat.

Sunt denique (V. I. C. GMELIN Commerc. litterar. Noric. 1734. p. 292.), qui arsenici drachmam cum nitri antimonialis drachma dimidia in aquae fontanae vncii septem, donec harum quinque supersint, coqui, liquorem refrigeratum et per chartam traiectum florum papaueris pigmento imbui, eiusque, si sudor eiendus sit, guttas duodecim, si vomitus mouendus, triginta cum infuso theae calido sumi volunt.

PRAEPARATA.

Arsenicum fixum ex deflagrate cum nitro arsenico albo natum; nonne hoc est *arsenicum deflagratum*, quod MOLITOR (l. c. §. 55.) ad granum vnum aut tria cum ligni fantali rubri granis duobus, terrae sigillatae rubrae granis quatuor, et aquae communis copia sufficiente in pilulam conflatum, ab empiricis pessimo cum effectu fuisse adhibitum refert? Huic fati similem praeparationem suo iam tempore

pore in vlceribus cancrōsis et malignis extrinsecus adhibendam commendat PH. MÜLLER (l. c. p. 68.).

Aqua arsenici est arsenicum fixum in aëre deliquescens et aqua quadam distillata solutum, ab HARTMANNO (l. c. p. 30.) in nasi cancro collaudatum.

Liquor arsenici fixi, Oleum arsenici fixi, quibusdam Butyrum arsenici, ex arsenici partibus duabus, cum nitri partibus duabus, et, quod tamen non adiiciunt omnes, sulphuris parte vna deflagrantibus, et ad aëris contactum deliquescentibus paratum, a I. HARTMANNO (miscellan. chymic. p. 9.), I. AGRICOLA (Commentar. in chymiam POPPII. p. 555.), P. HERMANNO (l. c. p. 82.) et RIVERIO (l. c. p. 64.) externo vsu in cancro commendatum, a PRAVNIO *Anleitung zu der Krebscur ohne Schnitt*, p. 76.) in tollendis vlcusculis cancrōsis feliciter adhibitum.

Butyrum arsenici, Oleum corrosiuum arsenici, spissa atque acerrima arsenici in acido salis fortissimo solutio, ad escharam gignendam olim interdum adhibita (N. LEMERY l. m. c. p. 380.).

Arsenicum citrinum, a colore suo nominatum, quem parcae sulphuris copiae cum arsenico ignis ope in altum actae debet, a FRICCIO (l. c. p. 48.), perinde ac arsenicum album, febribus intermittentibus oppositum: Ita etiam Cl. ADAIR (medical commentar. of a society of physicians at London. for 1783. 1784.) octauam grani arsenici albi partem cum sulphure terendo mixtam in morbo cutaneo Indiae occidentalis incolas crebro affligente, Yams, in lichenibus

nibus aliisque cutis morbis pertinacioribus interno usu potentissimam expertus est. At hanc etiam arsenici misturam intus exhibitam periculi plenam esse, exemplum nutricis testatur, eius usu incauto interemtae (LOEW apud SYDENHAM Oper. omn. Vol. II. p. 324.), ut ideo non immerito venenis accenseant M. B. VALENTINI (pandect. medico-legales. Francof. 1701. 4. P. VI.) et FR. HOFFMANN (Medic. rational. systematic. Hal. 4. T. II. 1729. Pathol. gener. P. II. c. 2. §. XII — XIV. p. 179-182.).

Arsenicum rubrum, Risigallum, (multis quoque) *Realgar, Sandarach, Zarnik* veterum, plurimum utique per artem paratum, etsi hinc inde a natura quoque progeneratum, pictoribus usitatissimum, non animalibus brutis (FR. HOFFMANN l. m. c.) modo, (canibus tamen non semper New dispensatory. Ed. II. London. 1765. p. 94.), sed hominibus quoque (SENNERT prax. medic. L. VI. P. 6. c. 9. FABER LYNCEVS exposit. animal. nov. Hispaniae. p. 475.) perniciosum, aliquoties iam (Ephemerid. Ac. Caesar. Nat. Curios. Vol. V. obs. 102. p. 355. I. I. WEPFER l. m. c. p. 284.) lethale.

Nescio, an huc referenda sit mistura a Clariss. IVSTAMOND (l. c.) ad delendum teterrimum eorum foetorem ulceribus cancris adspersa; est scilicet materies a sublimato cum quatuor sulphuris partibus arsenico in retortae fundo superstes.

Auripigmentum (LINN. *Syst. nat.* III. p. 336.) *Arsenicum* Veterum Graecorum et Arabum, et si aut natiua sua indole (nam a natura ipsa gignitur),
aut

aut leni igne vstum in ruborem vergat, *Sandarach*, flauedine magis saturata, pondere specifico maiori, nitore egregio, textura lamellosa facile a praecedentibus distinguendum, quamuis (forte cum arsenico citrino confusum) hominibus externo iam vsu conuulsiones lethales excitasse testetur NAVIER (l. c.), interno praeter conuulsiones VAN SWIETEN (apud CRANTZ mater. med. et chirurgic. T. III. p. 23.) alia quoque atrocia symptomata FORESTVS (obseruat. et curat. medicin. 12. l. 17. p. 118.) et ipsam adeo mortem M. B. VALENTINI (l. m. c. P. III.) concitasse referant; alii tamen a cuniculis (HILLEFELD Experimenta quaedam circa venena. Goetting. 1760.), canibus et felibus (FR. HOFFMANN medic. ration. systemat. II. p. 181.) ad drachmae pondus vsque impune fuisse deuoratum, asserunt, et ab omni etiam veneni hominibus nociui (ita FR. HOFFMANN l. m. c. et obseruat. physico-chymic. selectior. Hal. 1736. 4. L. III. obs. 1. p. 238. et diss. de laesionibus externis, abortiuis, venenis et philtris obs. XIV. in opuscul. pathologico practico. Hal. 1738. 4. Dec. II. n. V. p. 408.) culpa non modo absoluunt, sed praeuentibus Graecorum (e g. DIOSCORIDE l. c. L. V. c. 70. 71. GALENO de simplicium medicament. facultatibus L. IX. interpr. TH. G. GAUDANO Paris. 1547. 12. p. 289. b. et de compositione medicamentorum secundum loca. c. 2. et 9.) et Arabum (v. g. RHAZEO continent. cur. Hieron. *Suriani*. 1500. fol. L. VIII. AVICENNA canon. L. III. Venet. 1488. T. I. p. 262.) Medicis, aliisque: NIC. MYREPSO (medicamentor. opus in sectiones 46. diuis. digest. cur. LEON. FVCHSII. Basil. 1549. fol. pilul. n. 21, etiam in antidoto Musae Apol-

Apollonio adscripta, et persica,) G. FALLOPIO (de morb. gallico c. 72.), TH. WILLISIO (diatribae duae. Hag. 1659. 12. libr. 1. de fermentatione c. 13.), KENELM DIGBY (remed. select. et expert. formul. Lond. 1668. 8. P. II. p. 454.), ZACVTO LVSITANO (prax. medica admirand. Amsterd. 1634. 8. l. 2. obs. 20. 50.), A. CAESALPINO (Κατοπτρον f. speculum artis medicae. Lugd. Gall. 8. Vol. 3. 1603. c. 3.), THEOD. TURQUET DE MAYERNE (Syntagm. prax. medic. P. I. London. 1690. 8. l. 1. c. 19. l. 2. c. 6. et de febribus etc. Lond. 1695. 8. c. 3.), FEL. PLATERO (observation. medic. Basil. 1614. 8. L. II. p. 369. et 524.), EPIPHANIO FERDINANDO (centum historiae, obseruationes et casus medici. Venet. 1611. fol. hist. 18. p. 62.), HIERON. MERCVRIALI (responsonum et consultationum medicinal. Venet. fol. T. IV. 1620. conf. 14.), G. WIRTH (ap. LANGIVM epistol. miscell. var. Hanov. 1605. 8. L. III. c. 7. p. 847.), anonymo medico (apud DOLAEVM encyclopet. chirurgic. rational. Francof. 1689. 4. l. 5. c. 13.), FR. HOFFMANN (II. cc.), BÜCHNER (diff. de medicamentorum mercurialium cum salibus paratorum efficacitate per adiunctum sulphur ad certos quosdam morbos magis accommodanda, resp. I. E. RICHTER. Hal. 1754. 4. p. 32. 33.) eiusque discipuli I. E. RICHTER (l. m. c.) et KUPPERMANN (diff. de medicamentorum ex auripigmento praeparatorum praestantissimo vsu medico, praef. BÜCHNER. Hal. 1758. 4.) inter medicamina principem locum concedunt, aliis in externo vsu acquiescentibus, aliis internum quoque, aliis vtrumque commendantibus: aliis eo simpliciter cum aliis scopo idoneis misito, aliis chemica arte praeparato ac mutato vtentibus.

Ne

Ne dicam. amuletorum quoque ad muniendos a pestis contagio homines collaudatorum crebro constituisse partem, DIOSCORIDIS et GALENI iam tempore facultate pilos euellendi celebre, adhucdum partem vnguenti constituit, quo hodiernum Turcae (v. RAAB apud v. BORN *physicalische Arbeiten der eintrücht. Freunde zu Wien* Wien. 4. Jahrg. 1. Quart. 2. 1784.) eo fine vtuntur; ad vlcera, potissimum narium atque oris mundanda, iam a DIOSCORIDE commendatum, cum aerugine; vel eius loco cum alumine et nitro atque aquis distillatis permixtum a FEL. PLATERO (l. c.), in pedum vlceribus varicosis aequae ac in vlceribus oris et gingiuarum fausto cum successu applicatum multoties fuit, cum vnguento digestiuo subactum in rhagadibus manuum et pedum ab Ill. PLENCK, in tenues lamellas fissum in labiorum et mammaram vlceribus cancrofis a B. RÖNNOW (*Kongl. Svensk Acad. Handling. för år 1776.*) Cereolos, absumendis vrethrae carunculis destinatos intrare quoque iubet auripigmentum D. SENNERT (*medicina practica. Witteberg. 4. L. V. 1634.*) et P. BORELLVS (*centur. quatuor historiar. et obseruat. medico-physicarum. Caltris. 1653. 12. cent. 1. obs. 79.*): Olei quod vocant, ex distillatione auripigmenti cum duplici mercurii sublimati corrosiui portione impetrati, butyro artenici fatis similis, et a KORTHOLTIANO, vt quidem Cl. KVPPERMANN (l. c. §. XXXV. p. 55.) videtur, contra cancrum specifico parum abluentis (§. XIII. p. 21. 22.), decocto vulnerario temperati (§. XXIII. p. 35.) vsus externum in vlceribus fordidis etiam cancrofis commendat (l. c.) KVPPERMANN.

Condy-

Condylomatibus quoque applicari imperat auripigmentum (l. c.) DIOSCORIDES, cum mercurio praecipitato mistum et cum aqua in pastam subactum membris arthritide vexatis (siquidem nostrum hoc innuat) MAYERNE (l. c. 3. p. 260.). In variis oculorum vitiis GALENVS (de compositione medicamentorum secundum locos l. 5. c. 7.) utebatur Proteo, a MERCVRIALI quoque et EPIPHANIO FERDINANDO (ll. cc.) approbato, siue collyrio, quod magnam efficaciae suae partem auripigmento debet: Unguento auripigmentum recipiente aegros morbis cutaneis laborantes inungi iussit, ferioribus quoque medicis adstipulantibus, GALENVS (l. c. c. 2.): Auripigmenti resina temperati fumum periculoso sane ausu, inhalandum suasit inueterata tussi laborantibus DIOSCORIDES (l. c.), in aliis pectoris morbis, et empyemate potissimum, si quidem valida exsiccatione opus sit, suffitum ex auripigmento et variis vegetabilibus paratum MAYERNE (l. c. l. 2. c. 6. et 14. c. 6.), in lue venerea G. FALLOPIVS (l. de morbo gallico. c. 72.) et I. I. WECKER (antidotarum. Basil. 1585. 8. l. 5.), in ozaena et narium vlcere pertinacissimo RONDELET (methodus curandorum omnium morborum corporis humani. Lugd. Gall. 1575. 8. l. 1. c. 65.) suffimenta similia auripigmentum recipientia imperauerunt.

Et ne ab interno quidem vsu auripigmenti timuerunt medici, aliis crudum, aliis vario modo praeparatum et nociui arsenici parte orbatum praecipientibus: Ita DIOSCORIDES (l. c.), cuius vestigia haec etiam premit AVICENNA (l. c.), cum mulso tussientibus,

S

tibus,

tibus, cum melle raucis, cum resina in pilulas coactum suspiriosis commendat; et WIRTHIVS regis Vngariae Ludouici medicus, teste Cl. I. LANGIO asthma crebro feliciter debellauit, electuario ex vncia integra specierum ireos, vncia media arsenici (quod equidem putem esse auripigmentum, in Pannonia et Dacia frequens) et vnciiis duabus succi vrticae cum melle rosato subactis confato.

Internum pariter auripigmenti aliis temperati et cum vino sorpti vsus in dysenteria atque intestinorum vlceribus praedicarunt GALENVS (de composit. medicament. sec. loc. l. 9.) et RHazes (l. c.).

Simplici sublimatione (vocat ea peracta *florae* seu ob eximium ruborem *rubinum auripigmenti diaphoreticum*) depuratum innoxie transpirationem insensibilem promouere, in morbis venereis, scabie et similibus conducere, ex aliis potius refert, quam sua ipsius experientia edoctus ROLFINCIVS (Chymia in artis formam redacta. Francof. ad Moen. 1686. 4. p. 360.); addito vitrioli, vt audit, oleo sublimum, quamuis non omnis arsenici expers, tamen efficacius cicuratum, sudorem potenter mouere primus monuit FR. HOFFMANN (obseruat. physico-chymic. select. L. II. obs. XII. p. 155. 156.), medicis meliori de nota commendarunt BURGHART (*neue Zusätze zur Destillirkunst*. Breslau. 1748. 8. proc. CXXVIII. p. 243 sq.), I. H. SCHVLZE (praelection. in dispensatorium Brandeburgicum. Berol. 1753. 8. p. 18.) et potissimum, *florae auripigmenti Hoffmannianae* (l. c. §. VII. p. 13. 14.) nuncupans, KUPPERMANN (l. c. §. V — VII. p. 11-13.), qui tamen solutum

lutum liuuiio cinerum clauellatorum auripigmentum, et ex refrigerato lixiuio sponte aut plurima aqua frigida adfusa delapsum, vel oleo vitrioli instillato praecipitatum (nominat hinc *fulphur auripigmenti praecipitatum*), praesertim solutione in oleo quodam aethereo aut spiritu vini per distillationem toties repetitam, donec omnis ille nauseosus odor euanuerit, iterum separato, vt putat (vocat enim nunc *fulphur auripigmenti correctum*), depuratum (I. c. §. VIII. §. 15. 16.) praefert.

Quamuis facile dem, his artificiis id effici, vt parca cum sulphure coniuncta maneat arsenici portio, quae non nocere, calcar tamen et robur addere sulphuris efficaciae in primis sudoriferae possit, nollem tamen in tot tantasque noui et haud ita pridem secreti remedii excurrisse Cl. KVPPERMANN eiusque Ill. Praesidem BÜCHNERVM, ex ipsis enim enarratis morborum historiis, quae confirmare debebant omnigenam illam virtutem, difficulter tibi persuadeas, huic auripigmenti sulphuri, certe soli, deberi omnem faustum medicationis euentum, et non poteris non eius saltem partem aliis tribuere, praecipue ex argento viuo paratis remediis, in quorum consortio illud exhibebatur; nullibi enim, solum et meracum fuisse exhibitum illud sulphur, lego; verum siue pulueris (KVPPERMANN I. c. p. 31. 32.), siue pilularum (KVPPERMANN I. c. p. 32. 33.), siue fluida forma (KVPPERMANN I. c. p. 33. 34.) placeret, aliis atque aliis salibus mediis (KVPPERMANN I. c. p. 32.), saccharo lactis (I. CHR. HILDEBRAND NOV. act. Ac. Caesar. Nat. Curiosor. Norimb. 4. T. III. 1767.

n. 5. p. 25.), gummi et resinae guaiaci (KVPPERMANN l. c. p. 32. 33.), extracto cascarillae, fumariae, cardui benedicti aliisque amaris (KVPPERMANN l. c. p. 33.), purissimo vini spiritui (KVPPERMANN l. c. p. 18. vocat *tincturam auripigmenti mineralem*), liquori anodyno minerali Hoffmanni, oleo vini dulci, oleo caieput, essentiae absinthii, tincturae antimonii acris (KVPPERMANN l. c. p. 34.), tincturae sulphuris (HILDEBRAND l. m. c.), et potissimum argento viuo (P. J. HARTMANN apud KVPPERMANN l. c. p. 18. 33.), audit tunc *aethiops auripigmenti*, mercurio dulci (KVPPERMANN l. c. p. 32. 33. 39. 47. 51. 52.), et ipsi mercurio sublimato corrosiuo (STOCKHAVSEN diff. de mercurii sublimati corrosiuo usu medico interno, praef. A. E. BÜCHNER. Hal. 1758. 4. §. IX. p. 20.) iunctum, his sane copiis stipato vis resoluens, aperiens, abstergens, vermicibus, acrimoniae scorbuticae, venereae aduersa denegari huic auripigmenti sulphuri non potest, et concedi, propinatum diebus intercalaribus in febribus intermittentibus (KVPPERMANN l. c. §. XXV. p. 36.), catarrhalibus, etiam malignis atque exanthematicis (KVPPERMANN l. c. §. XXVI. p. 37-39.), in ophthalmia catarrhali (HILDEBRAND l. m. c.), in turbis fluxus menstrui, (KVPPERMANN l. c. §. XXVIII. p. 42.), glandularum et testium praecipue scirrho (KVPPERMANN l. c. §. XXXII. p. 47. et I. B. RICHTER §. XXIV. XXV. p. 38. 39.), morbo venereo variisque eius symptomatibus (BÜCHNER apud KVPPERMANN l. c. p. 48-52. et STOCKHAVSEN l. c. p. 20. §. IX.), cancro (BÜCHNER diff. de medicamentorum mercurialium usu in cancro, resp. c. CLESS. Hal. 4. 1755. §. XXIX. p. 47.), spina ventosa (BÜCHNER diff.

diff. de remediis mercurialibus spinæ ventosæ medicandæ interdum idoneis. Hal. 1754. 4. §. XII.) et vermibus, potuisse prodesse.

Magnes arsenicalis, *Magnesia arsenicalis*, *Lapis de pyrmison*, *Lapis de tribus*, ex rubro fulca materies, ex colliquefacto cum æquali sulphuris et antimonii portione leni igne arsenico nata, IS. HOLLANDO iam, et post eum ab O. CROLLIO (Basilic. chymic. p. 421.), I. HARTMANNO (prax. chymiatri. Lips. p. 229. 230.), ANGELO SALA (anatom. viatriol. tr. 2. in tractat. de peste, et in ternario bezoardico Oper. medico-chymica. Francof. 1647. 4. p. 380. 464. 548.), nuperius a B. VITALI (Lettera e risposta, che tratta delle malattie contagiose. Veron. 1744. 8.) concelebrata, quamvis canibus, felibus, gallinis largius intrusa nihil nocuisset, teste (l. c. p. 380) ANGELO SALA, externo potissimum vsui, potissimum in peste, præsertim carbunculis sanandis dicata, vt tamen rarius meraca applicaretur, nisi velis ex consilio VITALIS (l. m. c.) carbunculum per ferrum ardens aut nouaculam ad partem vsque sanam aperto puluere eius tenerrimo aliquoties impleri, et deligato linteo carpto balsamo sulphuris imbuto vulnere natam profundam escharam butyri vel olei cum albumine oui conuassati ope emolliri. Qui hoc magnete, ita dicto, quod sibi persuasum habebant, eodem modo, quo magnes ferrum trahit, hoc corpus materiam morbi, præcipue virus pestilens ad superficiem trahere, utebantur, vt plurimum cum gummiresinis, cera et terebinthina in emplastri spissitudinem redactum adhibebant; vocabant tunc

S 3

Empla-

Emplastrum magneticum in peste, vel attractivum ruptorium pestilentielle (ANGEL. SALA l. c. p. 381. 463.), *Emplastrum ex magnete arsenicali* (O. CROLLIVS l. m. c.), *Emplastrum magneticum* (Pharmacop. Wirtemb. Stuttg. 1764. fol. II. p. 64), *Emplastrum magneticum arsenicale* (SPERLING l. c. §. XVI.), *Emplastrum arsenicale* (DIPPELIVS apud CARL Commerc. litterar. noric. 1731. p. 258. FELDMANN ibid. 1743. p. 50.), non carbunculis modo, sed aliis quoque tumoribus (Pharmac. Wirtemberg. l. m. c.) aperiendis et in suppurationem perducendis, vlceribus putridis (O. CROLLIVS et ANGEL. SALA II. CC.) et pertinacibus, ipsi cancro (DIPPELIVS l. m. c.) sanandis, herniae incarceratae vteroque dislocato (FR. HOFFMANN clav. pharmaceut. SCHRÖDER p. 72.) et ad febrem intermittentem quartanam dispellendam, lienis regioni (IDEM l. m. c.) adplicatum; refert tamen FELDMANN (l. m. c.) exemplum binorum hominum hoc eius vsu subito gangraena faucium, eaque exitiali correptorum,

4. *Zincum* (LINN. *Syst. nat.* III. p. 304.), metallum lamellosum, ex caerulefcente argenteum, nitore constantis, in India, Anglia atque Hercynia, potissimum ex pseudogalena minerisque aliorum metallorum eam continentibus eliquatum, tenax, vt difficilime et non nisi certis adhibitis artificii contundi in puluerem possit, malleo tamen tentatum rimas agat, acidis facile, et ipso salis ammoniaci spiritu soluendum, reliqua metalla ex acidis et alcali volatili praecipitans, ex illis per salia lixiviiosa, terras, gallas et lixiuium sanguinis